

HEVES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI-DÍJ:

Egész évre . . . 8 kor. Negyed évre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 kor. **Egyes szám 20 fillér.**
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

MACZKY EMIL.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

TOMCSANYI FERENC.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Heves és Vidéke” szerkesztőségéhez, az előfizetési és hirdetési díjak, valamint nyiltéri közlemények a „Heves és Vidéke” kiadóhivatalához címzendők.

Harc a kontárok ellen.

A hazai ipar egyik rákfenéjére akarunk e cikkben rámutatni. Olyan bajról szólunk, melyet lépten nyomon tapasztalhatunk Magyarországon minden városában s nagyobb községeiben s amely bajt mégis hallatlan nemtörődomséggel tűrik nemesak az illetékes iparhatóságok, de legtöbbször maguk az érdekelt iparosok is. A kontárokról szólunk, a modern ipar azon elősdiájairól, akik anélkül, hogy a mesterséget megtanulnák vagy hozzá értenének, e törvény minden védelmével és jogával felruházva üzik az iparágat s elveszik a tanult iparos kenyerét. Végzetlenül igazságtalan ez a helyzet, nem esoda, ha a helyzetükkel elégedetlen vidéki iparosok visszasírják a céhrendszert, mely ha maradi volt is, ha kényelmetlen és együgyű volt is, de a kontár gyilkos konkurenciája ellenében megvédte a tanult mesterembert.

A szabad verseny elve szép s teljesen megfelel a modern szellemnek, mely a mai ember életfelfogását átlengi. De sajnós a szabad versenynek már oly nagyok

a kinővesei, az elv helytelen alkalmazása már annyi igazságtalan és méltatlan helyzetet teremtett, hogy egyes iparágakban már nagyobb kárát látják mint hasznát.

Eveken át tartó keserves küzdelemmel tanulja meg az iparos az ő mesterségét. A legtöbb iparos, mire önálló lehet, már benne van a férfi kor nyarában, tehát egy emberöltő múlt el, míg annyira tudta vinni, hogy valami szerény műhelytudottmagának berendezni s megrendelőkre, hitelre, bizalomra szert tenni. Önállóságának első eredménye természetesen az, hogy az állam ráteszi kezét az ő kis existenciájára, sujtván őt aránytalanul magas III. osztályú kereseti adóval; nyomon követi ezt a községi adója s a többi illeték. Nem az iparosnak, az államnak s a községnek van tehát első sorban haszna abból, hogy az iparos önállóvá lett.

Vajjon a nagyadóért mit adhat az állam ellenérték fejében a polgárnak, s itt az önállóvá lett iparosnak? Első sorban bizonyára jó törvényeket.

Nos, ez az ellenérték nálunk Magyarországon nemesak hogy

ninesen meg, de ipartörvényeink a nagyobb vonatkozásokban egyenesen ártalmára vannak az iparosnak, legkivált a kisiparosnak. Amikor a manapság érvényben levő ipartörvényeket hozták, ezekkel akarták megteremteni a nagyipart, mely eddig Magyarországon nem létezett. E törvényekben egy kalap alá van véve a kis ipar és nagyipar, a legtöbb esetben mind a kettőre ugyanazokat a paragrafusokat alkalmazták. Ez volt az első óriási hiba. Ég és föld a különbség a kis ipar s a nagyipar, vagyis a gyári ipar között minden tekintetben. A törvénynek ugyanazon rendelkezése előnyös lehet a nagy iparra, de csapás a kisiparra és megfordítva. Sajnos, az előbbi eshetőség a gyakoribb, sőt mondhatni az általános, aminek az az eredménye, hogy némi gyár-
iparunk csak teremődött valahogy, de kisiparunk mindinkább hanyatlak.

Az ipartörvény legkártékonyabb intézkedése kétségkívül az, amely megengedi, hogy nem képesített egyének is üzhethetnek bármilyen iparágat, ha iparendélyt eszközölnek ki maguknak az illetékes

HEVES ÉS VIDÉKE TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

TITÁNIA.

Bohó fiuk! álmodt szövő titánok.
Csapongó lelkű vig barátain.
Csak szőjjetek ti fényes, tarka álmodt
Unalmas létünk sápadt útjain;
Mosolygó, vidám arcotok ha látom.
Mogorva arcom akkor felvidul.
Felejttem azt, hogy játszú ifjuságom
Lassanként pusztul; hervad, — elvirul.

Bohó fiuk! ti vig, bohém titánok.
Fényes jövőről együtt álmodunk.
Magasztos röptű tarka, ifjú álmod.
Hogy egykor majd, mi is alkotunk.
Poéta, író, festő van közöttünk . . .
Művészet hatja át bohó szívünk.
Szerenese csillag tündököl fölöttünk.
S a sors kegyében vakmerőn hiszünk.

Illúzióval áltatjuk magunkat.
Oly jól esik a dőre álmodás.
Komoly dolog, az élet terhe untat.
Illúziók hatása oly esodás!
Ifjak vagyunk mi, vig bohém titánok
Fényes jövőről együtt álmodunk.
Bohókás, fényes, tarka, ifjú álmod.
Hogy egykoron majd mi is alkotunk.

Bohó fiuk! álmodt szövő titánok
Csapongó lelkű, vig barátain!
Csak szőjjetek ti fényes, tarka álmodt

Unalmas létünk sápadt útjain.
Mosolygó, vidám arcotok ha látom
Mogorva arcom akkor felvidul!
Felejttem azt, hogy játszú ifjuságom
Lassanként elpusztul — hervad — elvirul.
KARAFIÁT JENŐ.

A fátyolos asszony.

A harmadik emeletéről a kis szőke hivatalnokné elment nyaralni. A nagy, piszkos bérházban megbotránkozva tárgyalták az esetet és sűrűn lehetett hallani haragos kifakadásokat.

A gyalázatos! Mind elhurecolja, amit a férje nagynehezen összekapart.

A kövér mechanikusné, aki nem tudni miért kiváltkép haragudott a csinos, szőke asszonykára, epésen jegyezte meg:

— Na, ennek a teremtsnek sem lesz jó vége!

A kis szőke hivatalnokné szóval elutazott. Konflis vitte a pályaudvarhoz és rengeteg kalap, meg egyéb skatulyákat cipelt magával.

A férjét, a boldogtalan Sulyok Jánost őszintén sajnálták a nagy bérház lakói. Igyekeztek is ezt jó lelküleg kimutatni. A kövér mechanikusné megállította az első szalmaözevény napon Sulyok Jánost.

— Hát elment a kedves felesége, Sulyok ur?

— El biz az!
És Sulyok János komoran, gondtellen lógatta a fejét. Sőhajtott egyet s lenézett a napsütött, tág udvarba.

A kövér mechanikusné újra fölvette a szót
— Hm, nagy baj ez a mai szük világba.
Nemde, Sulyok ur?

Sulyok János hosszú száraz ujjával, melyek sárgák voltak a dohányzástól, végigsimította a homlokát és újra sőhajtott.

— Az asszonynak igaza van, — mondta, aztán szőrakozni is kell.

A kövér mechanikusné nem szólt többet. Gunyosan nézett a boldogtalan Sulyokra és vont egyet a vállán.

— Papucs alatt nyög a jámbor! — gondolta és dühösen ment vissza a lakásába.

A nagy bérházban, hol csupa szegény ember lakott és a gyerekek révén mindenki ismerte egymást, még egy hétig legalább tárgyalták az esetet. Sulyok Jánost már nem is sajnálták. Pipogya ember, papucsos ez volt róla az általános vélemény. megérdemli a sorsát.

Egy hét múlva a nagy, piszkos bérházban még nagyobb botrány történt. És épen a harmadik emelen, a Sulyok János lakásán.

Sulyok Jánoshoz ugyanis egy sűrűn lefátyolozott asszony személyt láttak bemenni fényes dőben, aki aztán ki se jött többet. A kövér mechanikusné vette észre legelőbb.

A szeretője Sulyoknak bizonyára, mondta ki a szentenciát.

— A bérház lakóinál nagy felháborodást keltett az eset. Egyszerre Sulyokné felé fordult a részvét, a ki bizonyára nem is sejtí a esunya árulást, a mit elkövetnek ellene. Szegény asszony, tán szándékában sem volt a nyaralás, hiszen oly jó, szelid

hatóságnál. Ez pedig csaknem minden esetben megadja az engedélyt, mert hiszen a lehető legkönnyebb formásokhoz van kötve az iparengedély megadhatása. Nevezetesen üzletvezetőt kell bejelentenie annak, akinek az iparra képesítése nincs, de azt mégis üzai akarja. Ennek az üzletvezetőnek képesített iparosnak kell lennie s tényleg kell is működnie az illető műhelyben vagy ipartelepén.

Ez pedig a legszűkebb valami. Mert hisz csakis tanult szakemberekkel lehet az iparágat üzni, hozzáértő emberek kellenek a műhelyben ugy is, tehát munkásai közül jelent be valakit rendszerint a kontár s aztán csinálhat kénye kedve szerint amint akar.

A helyzet tehát az, hogy a törvény semmiféle előnyben nem részesíti a képesített, tanult iparost a tanulatlan s a mesterségbe belecsöppent egyén között.

De hány esetben játszik ki a kontárok a törvénynek az üzletvezetőkre vonatkozó enyhe követelményeit is! Hisz a legtöbb kontár műhelyének, vagy telepének nincs üzletvezetője egyáltalában!

Hatóságaink végtelen nyugalommal nézik, mint nő a pénze vagy egyéb körülmény által valamely iparágba belecsöppent kontár a képesített iparos fejére!

Mert akármit beszélnek is, a kontárban ninesen meg a mesterség megbecsülése, a tisztességes verseny iránti érzék, a testületi szellem, a munkás érdekének istápolása. A kontár vállalkozó, aki addig facsarja a citromot, amíg leveses, aztán félrehajítja és más mesterség, helyesebben kontárság után néz.

Ha esetleg vagyonos a kontár, az kész veszedelem a képesített

iparosnak. Potom áron vesztegeti az árut, hogy a konkurenciát lehetetlené tegye. De másrészt megelégszik kisebb nyereséggel is, mert hisz ő nem hozott annyi áldozatot, hogy a mesterséget elsjátítsa. Szóval a kontár az iparos alja, akár gazdag, akár szegény.

Évek óta hasztalanul sürgetik a jobbak, a képesített iparosok az ipartörvény revízióját. Hasztalanul, mert az ipartörvény a nagyipar számára készült, annak pedig specialite a törvény ellen nem lehet panasza.

Társadalmi úton kell tehát a harcot felvenni a kontárok ellen! Álljanak össze a képesített iparosok és társadalmi úton védjék meg jogos existenciális érdekeiket, miután a törvény nem tudja megvédeni őket. Harcot kell indítani ellenük, eszköz és mód a harcviselésre kínálkozik elég.

Egy öntudatos iparos.

Egyed István primiciája.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Hogy milyen nehéz munkával bízott meg szerkesztő ur, mikor a lefolyt, helyesebben lezajlott primícia ünnepségeinek megírásait reám bízta, talán maga sem tudta. Nehéz munka, de egyszersmind kedves is. Mindent meglátni, mindent megírni, ezt adta utasításul.

Könnyű ezt mondani, de megtenni annál nehezebb, most hogy itt gubbasztok íróasztalom mellett, kép — kép után tohul agyamba, mindenik helyet kér szépségénél, érdemességénél fogva. Legjobb is lesz, ha szépen sorra veszek mindent. Kezdem tehát.

I. A mise.

Virágdiszben állott templomunk szentélye, ember — ember hátán szorongott, hogy része legyen e magasztos ünnepen. A szentély misztikus komolyságát derűltté, tündöklővé tette a koszorus leányok. Az orgona szavára fényes egyházi diszben jelent meg Egyed István az oltár zsá-

molyánál. Fölhangzott a zsolozsma hangzott a fohász az ifju pap ajkáról: „Veni sancte spiritus...” a komor falak visszaadták a csengő hangot, megreszkedett az érző szív, a nagy templom hallgatósága mint eg ember felelt rá: „Jőjj el Szentlélek...” És eljött, éreztük mindnyájan mulasztját, köny rezgett ott minden szemben, ima szállott minden ajkról.

Szószeke lépett azután Veres Antal, néma esend fogadta. Lélegzetét visszafojtva vártuk szavait, hiszen ösmerjük már őt, a mi templomunk falai sokszor visszaesengtek orgonaszerű szavától, de most megerősödvé, férfi kora delén láttuk viszont, őt az egri egyházmegye legjobb szónokát. Gyönyörű beszédében a papi pálya magasztos hivatásáról beszélt, oly szépen oly meggyőzően!

A szónoklat után a mise következett Katinszky Gyula egri kanonok kézvezetése mellett, segédkeztek: Veres Antal, Enekes János, Vas József, Gyenes Pál, Török István, Erdős András, Lipták János. Kit ne hatott volna meg a mély értelmű szertartás? Az oltár zsámolyához lépett mindenki, hogy a fiatal pap kezéből áldást nyerjen.

II. Az ünnepi lakoma.

A mise végeztével a plébániára, Puchlin Kázmér házához tért a vendég koszoru. A házigazda lekötözött szívélyes kedvessége és páratlan tapintata, kifogástalanul rendezett el mindent fogadásukra. Arnyékos, izlésesen díszített lombsátor, pompás terített asztalával várta az ünnepségen résztvevőket, melynél csakhamar helyett is foglaltak, az asztalfő az ünnepelt Egyed István. Nem írok a lukulluszi ebédéről, bár ez is a házigazda zsenerozitását dicséri, hanem áttérek az ünnepi toasztokra.

A harmadik fogás után az ünnepelt emelkedett fel s mondott rövid egymás utánban három sikerült-nél-sikerültebb felkösöntőt. Az elsőt az egri érsekre, kegyes főpásztorára, a másikat Katinszky Gyulára, ki elkísérte erre a magasztos útjára s első szent miséjénél manuduktura volt, a harmadikat pedig Puchlin Kázmér plébánosra, ki nem csak szíve melegét, atyai jóságát jutatta neki, az elhagyott árvának, hanem nagylelkűségével a házat is megnyitotta s lehetővé tette, hogy az ünnepség ily fényes s ily magasztos legyen. Hellebronth Géza pusztagyendai földbirtokos emelt azután poharat s hosszu beszédben el-tette az érdemekben annyira gazdag s oly népszerű házigazdát Puchlin Kázmérről. Utánna Katinszky Gyula kanonok be-

asszonykának látszott. Ez a cudar, farizeus ember tuszkolta el bizonyára, hogy ne legyen utban.

A sűrűn fátyolozott nő pedig éjjel-nappal ott tartózkodott a Sulyok János lakásán. Csak néha-néha mozdult ki, akkor is Sulyokkal.

A mehanikusné egyre dühösebben szaladt le a házfelügyelőnéhez.

— De édes nagysád, hogy engedhetik ezt meg? Szóljon az urának, hogy jelentse fel a rendőrségnél. Minden tisztességes lakos kiköltözködik innen!

A házfelügyelő, a hatalmas, nagy bikaló sváb dühösen mordult rá a feleségére amikor ez a mehanikusné indítványával előállott.

— Csak az kellene, hogy én a Sulyokot följelentsem. Nem tudod, hogy Sulyok a városnál dolgozik. A multkor is, amikor valaki följelentett, hogy egészségtelenek a lakások, egyedül neki köszönhattuk, hogy meg nem büntettek.

— Hát semmit sem lehet tenni? Nem!

A bérház lakóit ette a méreg. Mégis gyalázat, hogy ilyen cédaság e tük meg büntetlenül. Imi kellene annak a szegény Sulyoknének. A kövér mehanikusné gyorsan vállalkozott is rá. De nem lehetett megtudni a Sulyokné címét. Sulyok, a cudar, a farizeus, ugy látszik, előre számított erre is.

A piszkos bérház szencziója kijutott az utcára is. Lent a bérkecsállomásnál józúket mondtak róla a mosdatlan száju bérkecsisok. A tehetetlenség érzése, a mely

Sulyokkal szemben ránehezedett a bérház lakókra, a megszólásban, szapulásban keresett magának kielégítést.

A kövér mehanikusné azonban visszafojtotta dühét, számította a napokat, a mikorra Sulyokné megérkezik a nyaralásból. Hat hétnél tán csak nem nyaral tovább, a nagyurak is addig szoktak.

És hat hét mulva csakugyan megjött Sulyokné. Az a cöda teremtés, a Sulyok szeretője a sűrű fátyolával már két nappal előbb eltűnt. A boldogtalan Sulyokné újra konflis hozta az állomástól s a lépcsőkön föl a Sulyok János karján jött. Az egész bérház kiállott a folyosóra és onnan nézte, amint a Sulyok-pár boldogan, vidáman a lakásába tért.

Az a cudar Sulyok János egy esöpp bünbánatot nem érzett. Szemtelenül nézett szét a folyosón és vidáman köszöntötte a kövér mehanikusné.

— Na hiszen várj csak, lesz holnap ne mulass! gondolta a mehanikusné dühösen és annyira előntötte az epe, hogy kénytelen volt elpáholni a kis fiát, aki őt lábatlanokodott körülötte.

Sulyok Jánosné másnap reggel jókedvűen üden rebtent ki a lakásból, kosárral a kezében. Sietett a csarnokba. A folyosón elébe állt a mehanikusné.

— Na, hogy mulatott édes Nagysád? kérdezte édeskesen.

A kis, szöke, filigrán asszony elpirult.

— Jól, nagyon jól, — mondta zavartan és igyekezett elszabadulni.

— Oh, oh, édes ngysád, meghiszem azt! Hiszen ki nem mulat jól fürdön? Hanem tudja, itthon is jól mulattak. Már mint, teszem, a kedves férje. Oh, az nagyon jól mulatott.

Hát jól tette, mondta az asszonyka ártatlanul, mit csinálhatott volna?

Ugy? Nagyon jó. Hát csak jöjjön be édes nagysád hozzám, majd beszéllek én magának szép dolgokat...

És cipelte magához a boldogtalan asszonyt. — Na hiszen alapososan elkieserítettem azt a szegény teremtést mondta később a házfelügyelőnének a kövér mehanikusné. Ugy el volt képkedve, hogy még szólni sem tudott. Elválnak, biztosan elválnak.

A nagy piszkos bérházban, mint futó tűz terjedt el a hír, hogy Sulyokné mindent tud. Na hiszen lesz itt spektakulum!

És este a bérházi lakók majd, hogy szoborra nem váltak a meglepetéstől. A Sulyok-pár vidáman, boldogan jelent meg a folyosón. Sulyok János vitte az asszony virágos ernyőjét és közben kacagva köszöntötte a kövér mehanikusné. A népligetbe mentek és Sulyokné szerelmesen simult a férjéhez.

A bérházban értelmetlenül bámultak és ök, a jámborok nem tudták, hogy Sulyokné nyaralása csak egy hétig tartott s hogy a többi öt hetet mint hű és odaadó hitves a férje oldala mellett töltötte a kis, szöke asszony. És öt héten át mint a férje szeretője sűrű fátyol alatt szerepelt Sulyok Jánosné.

szélt s pompás órációjával s mély tudományával a házigazdát és az ünnepeket Egyed Istvánt köszöntötte. A házigazda Katinszky Gyulát; Macky Emil főjegyző Heves község nevében éltette az ünnepeket.

A fiatalság égett a táncvágtyól, így míg a hölgyek uzsonánál ültek a plébánia ebédlőjét készítették elő serény kezek a táncra, kimozdítva minden kimozdíthatót.

A háziasszonyi szerepet Remenyik Józsefné urnó vitte. Jelen voltak még Völgyi Gyuláné, Gruber Alajosné és Egyed Ferencné urnók. Leányok: Cingel Lucika, Egyed Anna, Egyed Mariska, Gruber Olga, Hevessy Jolánka, Katinszky Katinka és Mariska, Remenyik Leóna.

A zene első hangjára hozzáfogott a fiatalság és igaz tüzzel ropták a táncot, kivilágos kiviradtig. Sajnos, hogy mindenek vége van, így ennek a jóízű, pompás uri mulatságnak is vége lett, igaz a nap már akkor kíváncsian kandikált a lomb-sátor alá.

Szerkesztő ur így volt, szépen volt — felejthetetlen volt.

Ha hiba vagy mulasztás terhel referádám megírásával, ne nekem magamnak, hanem az általános emberi gyarlóságnak tudja be, a melyből, nekem kelleténél több jutott.

Maradok szerkesztőnk legalázatosabb
Riportere.

Kiskörei ünnepség.

Bár elvesztette már aktualitását, mégis visszatérünk a kiskörei felejthetetlen ünnepségre és Veidner Károly főjegyző beszédét alább adjuk egész terjedelmében. Midőn a haladás a kultúra érdekében kifejtett munkásságáért, mely munka magában hordja gyümölcsét, a legnagyobb elismeréssel adózunk, e helyen nem mulaszthatjuk el kiemelni Heves vármegye jegyzői karának érdemeit a közügyek terén. Bámulaos e valóban páratlanul intelligens testület eredménydus munkássága mindenütt a haladás zászlaját lobogtatják erős kézzel s viszik győzelemről-győzelemre. Igen jól esik ha beszámolhatunk egy ily fényes kulturális győzelemről mint a kiskörei, hogy mennyi fáradságos munka gyümölcse, azt legjobban a főjegyző beszédéből látjuk:

Tisztelt képviselőtestület!

1898. őszén váratlanul, minden előkészület nélkül került szőnyegre az új községház és jegyzői lak felépítésének kérdése.

Ezen kérdés azon időben anyagiak hiányában majdnem kivihetetlennek látszott. Mindezek dacára a képviselőtestület elhatározta, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új községházat és jegyzői lakot fog építtetni.

Ezen határozat nem maradt írott malaszt, hanem e díszes épületben nyert méltó végrehajtást; három évi terhes és egyetértő munkálkodásnak képezi ez gyümölcsét. Az egyetértés áldásos szellemének köszönhető, hogy a község lakossága dacára ezen nagy szabású költsékezésnek ez ideig még egy krajcár pótdóval sem lett megróva.

Ebből lífolyólag összesen terhet 2000 forint képezi, amit 15 év alatt amortizációs költséggel jövő évtől kezdődően évi 200 forinttal fog letörleszteni, ami azt hiszem érezhető terhet nem fog okozni.

E díszes kivitel a képviselőtestületnek nemcsak áldozatkészségéről és a szép iránti helyes érzékéről tesz tanubizonyosságot; hanem legfőképpen arról, hogy az önkormányzatra hivatottsággal bír.

Ezen elv mellett e község jövődéli boldogulása és felvirágzása biztosítva van. Hy körülmények között az önkormányzat a nagyközönségre nem teher, hanem föltékenyen őrzött kincsét képez, aminek áldásos gyümölcsét legfőképpen azt képezi, hogy legalább az önkormányzati elveknek ellenségei, nem ezen rendszer tarthatatlanságában, hanem saját politikai felfogásunkban lesznek kénytelenek, a hibát keresni.

Es most midőn legfőbb vágyunk és büszkeségünk teljesülését látva ez ünnepléses pillanatban e szentelt falak között

legelőször vagyok szerencés határtalan örömemnek kifejezést adni, engedjek meg mélyen tisztelt uraim, hogy önökkel egyetértőleg első sorban Isten áldását kérem e házra a következő óhajjal:

„Honoljon itt a béke és egyetértésnek áldásos szelleme! Innen induljon ki községünk felvirágztatására induló minden nemes törekvés!

Legyen ez gondosan ápolt melegágya a valósággal párosult hazafiúi erényeknek!

Legyen ez minden időben oly hatalmas védőbástyája a lakosság tiszta alkotmányos és vallásos érületének, hogy ezen át minden tévten és hitvány áramlat zátonyra jutva — hajótörést szenvedjen!

Legyen itt a szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméinek állandó otthona!

Uralkodjék itt az igazság! Ne legyen személy válogatás szegény és boldog között.

Isten óvja és segítse az itt működő előjárókat, hogy becsületes és közhasznú tevékeny működésük által a község lakosságát az erkölcs és anyagi boldogulás útjára mindenkor vezérelni képesek lehessenek!

H I R E K.

Tisztelettel kérjük mindazon olvasóinkat, kik lapunkra előfizetni óhajtanak, az előfizetési díjat még e hét folyamán beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fenakadást szenvedjen. Az előfizetést leg-helyesebb mai számunkhoz mellékelt postautalványon eszközölni.

Zászió bontás. A mint megbízható helyről értesülünk a nagyfügedi választókerület polgárai a jövő ciklusra Hellebronth Géza pusztai-gyendai nagybirtokost jelölték, ki is a jelöltséget elfogadva ellenzéki, Ugronpárti programmal lép a választás küzdő terére Hellebronth Géza vármegyénk szülőtte mindnyájunk által ismert és közkedvelt alak, ki fényes szónoki tehetségével, magas intelligenciájával bizonyára a parlament, egyik legagilisebb tagja lenne.

Tanuimányú. Heves város szőlőbirtokossága f. hó 20-án tartott értekezlete alapján kiküldte V. étek Sándor urat a helybeli gazdasági iskola vezetőjét szept. 1-7-ig Budapesten tartandó gyümölcs értékesítési tanfolyamra.

Beiratkozás. Felhívtnak a szülők, hogy 13, 14, 15. éves fiú és leány gyermekeiket a gazdasági iskolában f. év szept. hó 14-15-ig irassák be. A beiratkozások a helybeli róm. kath. iskola egyik tantermében délelőtt 8-12 óráig, délután 2-4 óráig eszközöltetnek.

Hullaszállítás. Szlávik István négy hónapos gyermekének Mariskának tetemét f. hó 31-én szállítja hatósági engedéllyel Bocanára, hogy a drága halott porladó földi maradványai a szerető szülők közelében pihenhessenek.

Elmebeteg. Schlachta Antal római kath., 32 éves, Doboocky Dezső nagybirtokos dohány kertésze elméjében súlyosan megzavarodott, hozzátartozói a hatóság közbenjárásával tébolydába helyezik el.

A hevesmegyei siketnéma-intézet az érdeklődők tájékoztatására hozzuk e helyen a megyei siketnéma-intézet ideglenes szervezeti szabályait. Az 1901-1902. tanévben 12 növendék a következő öt tanévben ismét 12-12 növendék vétetik fel úgy, hogy a hatodik évben már 72 növendéke lesz az intézetnek. A növendékek fele tehát az első évben 6 benlakó és a másik fele, az első évben 6 különlakó A benlakó növendékek az intézetben teljes ellátást, ruházatot taneszközöket nyernek és betegség esetén az intézet költségén gyógyíttatnak. A bejárók csakis oktatásban részesülnek A benlakó növendékek közül az évenként felveendő 6-6 növendék közül 2 ingyen, 2 félfizetésért és 2 egész fizetésért fog ellátást

nyerni — Az egész fizetők évi tandíja 240 koronába, a félfizetők 120 koronába állapítatik meg, mely előleges félévi, vagy havi részletekben fizetendő. — Tandíj minden növendék után 20 korona. Felvétetnek mindazon 7 éven felüli és 12 éven alüli korban lévő siketnéma, nemre és vallásra való tekintet nélkül, a kik a siketség és némaságon kívül más testi vagy lelki fogyatkozásban nem szenvednek. Ha valamely növendéknek felvétele után tűnnék ki csak, hogy hülyeségben, gyenge elméjűségben, nehézkórságban, vagy más, az oktatást akadályozó betegségben szendéd, az intézetből eltávolíttatik. A különlakók vidéki származású növendékek tisztességes, feddhetlen híri családoknál helyezendők el, lehetőleg az intézet közelében, minek ellenőrzése az igazgatóság feladata. A növendékek felvétele az intézet szervező-bizottságnak jogköréhez tartozik. A felvételi iránti kérvények tehát a szervező-bizottság elnökéhez, dr. Kállay Zoltán főispán úrhoz nyújtandók be és pedig a jolyó 1901. évi szeptember 15. napjáig. A kérvény mellékletein minden növendékre nézve: a) keresztlevel, vagy születési bizonyítvány; b) a gyermek siketnémaságát igazoló orvosi bizonyítvány; c) újra beoltási bizonyítvány. A bennlakókra nézve pedig még: d) hatósági kimutatás a családi és birtok állapotáról; e) esetleg szegénységi bizonyítvány, a b) és d) alatti mellékletek az intézet szervező bizottságánál kapható nyomtatvány-úrlapok felhasználásával állítandók ki. A benlakó növendékek közül kötelesek magukkal hozni a fiú gyermekek: 6 drb inget, 6 drb lábravalót 6 drb zsebkendőt, 6 pár kapeát vagy harisnyát, 3 drb törülközőt, 1 pár cipőt vagy eszímát. A leány gyermekek: 6 drb inget 6 pár harisnyát, 6 drb zsebkendőt, 3 drb kis kendőt, 3 drb törülközőt és egy pár cipőt. — Kelt Egerben, a Heves vármegyei siketnéma-intézet szervező bizottságának 1901. év augusztus hó 14-ik napján tartott ülésből.

KÖZGAZDASÁG.

Kisbirtokok tagosítása.

Azokat a nehézségeket, melyeket a birtok szétdaraboltsága okoz, egyedül a tagosítás képes eloszlatni. Nem célunk itt vázolni, hogy a tagosítási munkát miként eszközöltessék, hanem csak a tagosítás azon előnyeire akarunk röviden rámutatni a földnek jövőbeni használatát illetően, a melyeket minden gazdának szemé előtt kell tartani, hogy éppen a tagosítás miatt ne legyenek kiszámíthatatlan kárai.

Nem szólunk itt a nagybirtokosról, hanem a kisgazdáról. Szólunk azonban mindazokhoz a kik a földmivelő nép közt élven azoknak javára is akarnak dolgozni.

A még nem tagosított községekben a kisbirtokos azt a 10-20 hold földjét rendszerint 4-5 sőt 10 darabban bírja, s ezen kívül van a közös legelő.

A közös legelő kérdése a legfontosabb talán a tagosításnál, a melyre a legnagyobb súlyt is kell helyezni. A közös legelő megtartása avagy felosztása az a nagy kérdőjel, a mely a kisgazdának is legelőször jut eszébe.

S éppen e kérdéskörnél kell a vezető férfiaknak a tanácsot adni. A tanács egyszerű: „Okvetlen meg kell tartani a közös legelőt.” Nem szabad a kisbirtokosoknak még később se adni arra alkalmat, hogy a legelőt bármi féle módon szétoszthassák.

Mondják ki a tagosító gazdák hogy az előföld vagyis a szántó a meghatározott becslési arány szerint minden gazdának egy darabban vagyis egy helyen osztassék ki, de a legelő maradjon közös. Miért? Mert még kisgazdáinknak nincs meg az az intelligenciájuk, hogy ők képesek vagy legalább rávehetők volnának arra, hogy akkor a mikor a legelő vagy rét felosztatik, (habár állítják, hogy közös legelőt használják ezután is) később mégis

fel ne törjék. Nincs meg bennök az a tudat, hogy ha már egyszer feltörük a legelőt, vagy rétet, legalább a birtokuk harmadrészen mesterséges takarmányt termeljenek, mert nekik a jövedelmet a buza adja, s igyekeznek is birtokának sokszor még a háromnegyedét sőt még többet kalászossal bevetni. Következésképpen a megmaradó részen van egy kis lucernása vagy lóherése vagy tán egy kis esalamádéja, répája, kukoricája. Legelője, réteje nem lévén, a kevés takarmányon annyi állatot tartani nem tud, a mennyivel a földjét jól megmunkálhatja. Kevés számú állatát a nyári és mondjuk őszi időn ellátja valahogy takarmánnyal, de már a télen és kora tavaszon kukorica koron meg őszi szalmán tartja s keveri répával. Mikor aztán tavaszon munkához kezd, a jószág sovány-sága olyan igazán rémes, hogy az ostoros gyerek a marha farára akasztja a tarisznyát, s nem esik le onnan.

Ha takarmánya csekély, kevesebb állatot tarthat. Ha kevesebb az állat, kevesebb a trágya, trágya nélkül pedig nem pótolhatja mindazon anyagokat, a melyeket évről-évre kivét a kalászos termelésével a földből.

A fentiekben csak röviden vázoltam a közös legelő vagy rét létjogosultságát még a tagosított birtokoknál is, nem is számítva az ebből önkényt következő egészséges állat nevelést. Ha ez ellen vétünk, magunknak teszünk kárt, mert nem szabad azt a kevés természetes takarmányt adó földet feltörni, hogy esetleg egy mindig időleges termés átlag többletet kapjunk piaci terményekben. Ne felejtsük „Magyar Kánaán: Bácska” volt, de hogy mi most a statisztika mutatja: „A kivándorlók fészke.”

Most még csak a következőkről emlékezem. A tagosított birtok egy darabba jutván, megszűnik úgy az igás, mint a kézi munkaerő szétforgácsolása, kevesebb lévén a szomszéd, kevesebb a pörlekedés. Tagosított birtoknál mindenki úgy gazdálkodik, ha hogy önmagának tetszik s szabadul a gazda a három nyomású gazdálkodás gyilkos átka alól. Gazdaságába oly hasznos befektetéseket tehet, mint az alagesővezés, lecsapolás, fásítás stb.

S végre átléphet a gazda a rendes váltó gazdaság üzemére, amikor helyesebb arányokat hozva gazdaságába, az átlag jövedelmet évről-évre megkaphatja földjétől s nem kénytelen sorsát függővé tenni a buzaárak emelkedésétől avagy esökkenésétől.

Azonban itt is a legnagyobb vigyázat, mert kétélű is lehet a kard. A talaj, klimatikus viszonyok, piac, értékesítés mutatják a cselekvés módját, de ezekről majd máskor.

VÉTEK SÁNDOR.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. I. U. V. Helyben. Hálás köszönet szíves „irodalmi” működésükért, így haladunk előre! Támogatásukat kérjük a jövőben is, mert gyengéd női kezek nélkül mi sem boldogulhatunk.

Sz. B. Budapest. Költeményét vettük, a közölni mértékét még nem üti meg, de van benne gondolat, érzés, tanulással olvasással még kapunk kegyedtől közölni is. Keressen fel munkáival, egész bizalommal.

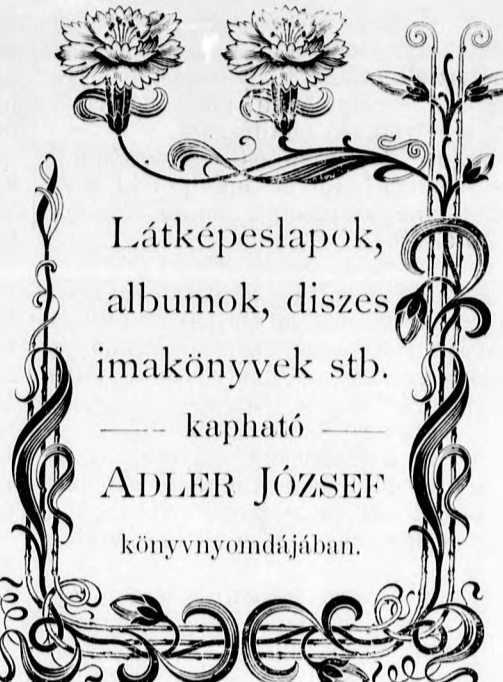
Gy. Zs. Helyben. Szerkesztőségi órák alatt értekezhet nevezettel. Minden szerdán d. n. 5-7 óráig a szerkesztőnk lakásán (Velkey-ház).

**SPITZER
TESTVÉREK**

Pta-Hatrongyosi gazdaságában következő vetőmagvak eladók:

Angol buza (Squer Head)	m/m. 18 korona.
Őszi árpa	14
Őszi borsó	15
Ideai Stajer here	120

Látképeslapok,
albumok, diszes
imakönyvek stb.
— kapható —
ADLER JÓZSEF
könyvnyomdájában.

**Csemege
szöllőt**

5 kilós postacsomagokban

bérmentve szállítok

= 2 korona 40 filléért. =

SPICZER MÓR HEVES.**Weisz Sándor**

férfi-szabó Hevesen.

Van szerencsém tisztelt megrendelőimnek szíves tudomására hozni, miszerint az őszi időnyre megérkezett a **legújabb divatu honi, angol és francia gyapju kelmék.**

Az általánosan ismert szolid ár és pontos kiszolgálásra bátor vagyok nagybecsü figyelmüket felhívni.

Stefanics Jenő

borbély és fodrász Heves.

Morvai-féle ház.

Elvállal mindennemű **hajmunkát** gyors és izléses kiállításban.

A főváros elsőrendű üzleteiben szerzett tapasztalatom elég biztosítékot nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhessenek.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve, vagyok tisztelettel

*Stefanics Jenő.***Fábián Viktor Heves**

fűszer, csemege és borkereskedése.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy *Hevesen a piactéren Braun József-féle házban* egy a mai kor igényeinek megfelelő — dusan berendezett

fűszer, csemege és borkereskedést

nyitottam. — Hol állandóan raktáron tartok különféle **csemege sajtókból** u. m. Francia-Rogfort, Kárpáti téglasajt, Mindszenti kövér-sajt, Ementhali, 5 éves Pármái tézsa-sajt. — Francia mustár, Francia szardínia, Ajoka-gyűrű.

Losonci- és Hatvani-gőzmalom lisztraktára.

Veronai szalámi. Heller-féle cukorkák. Denaturált-szesz 1 ltr 56 fill., 5 ltr vételnél 52 fillér,

Czipészek és nyergesek részére **bőröket és szerszámokat** a legelőnyösebb árban ajánlok.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérve

*Fábián Viktor.***!! Szolid és pontos kiszolgálás !!**

Seidner Ignác

férfi és női cipész Hevesen. (Saját ház.)

Nagy raktára
mindennemű
férfi- női és gyermek cipőknek.

Megrendelések olcsón és pontosan eszközöltetnek.

Egy jó házból való fiu
tanonc
könyvnyomdánkban fölvetetik.

Németh órás

Hevesen, Szerelem-ut 59.

Saját ház.

Raktáron tartok mindennemű **svájci és bécsi** elismert jógyártmányu **zseb- és inga-órákat** — A budapesti kir. állami órás szakiskolát jeles eredménnyel végezvén, a legkomplikáltabb javításokért is írásbeli kezességet vállalok.

Ugyszintén **aranyeműek** beszerzése, amennyiben egy nagyobb gyárossal van összeköttetésem, — továbbá e szakba vágó javítások a legjutányosabban eszközölhetők.

Römer Adolf

férfi-szabó Hevesen, Kossuth Lajos-utca.

Szabó Rafael-féle ház.

Van szerenésém t. megrendelőimnek szives tudomására hozni, hogy a legkiválóbb szakerőkkel láttam el magamat, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb kívánalmaknak is megfelelhettek.

Főtörekvésem ez után is oda fog irányulni, hogy t. megrendelőimnek a legdivatosabb munka, pontos és lelkiismeretes kiszolgálása által kegyes bizalmukat kiérdemeljem.

!! LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS !!

Weinberger Sándor

vegyeskereskedése * Hevesen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát fűszer, rőfös, női divat-kelmék és ehhez a legujabb diszszinorok minden színben, — rövid, szövött, norinbergi és játékaruknak.

Egyedüli gyári raktára a híres **LILIOM** vászonnak.

Különös figyelembe ajánlja uri és női fehéreműek, gallérok, kézellők, derékfűzők, nap- és esernyők, nyakkendők, glaszé keztük, orsó és horgoló ezernák, fehér- és szines kötő-pamutok, *uri és gyermek kalapok*, fátyol, szallag és esipkediszek, szemfedelek, sirkoszoruk és feliratos szallagok nagy raktárát.

! ELVEM KEVÉS HASZON — NAGY FORGALOM !

BRIEGER JOLÁN

NŐI-KALAP ÜZLETE * HEVESEN.

Van szerenésém szives tudomására hozni, miszerint Hevesen az **Ungár-féle házbán**, Steiner Péter ékszerész üzlete mellett

női-kalap üzletet nyitottam.

Raktáron tartok **gyermekkalapokat, kapottokat, gyászkalapokat, fátyolokat, szallagokat stb.** a legszebb kivitelben, a legujabb divat szerint. — Javításokat gyorsan és izlésesen eszközölök.

Minden törekvésem oda fog irányulni, hogy izléses munka és pontos kiszolgálás által kegyes bizalmát kiérdemeljem.

Van szerenésém tisztelettel értesíteni, hogy **asztales üzletem** mellett a mai kor igényeinek megfelelő

Disztemetkező intézetet

rendeztem be, mi által a n. é. közönséget véltem szükség esetén a sok utánjárástól megkímélni.

Raktáron tartok nagy választékban **ércz- és fakoporsókat, bársonnyal átfonó fenyő- és tölgyfa koporsót**, valamint **sirköveket**.

Szemfedél, sirkoszoruk és szallagok

felirattal remek kivitelben olcsó árban kaphatók.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — Hulla szállítást elvállalok.

Tisztelettel:

PÁSZTY GYULA.

Szoba, cim- és
templom-festő

Klein Armin

HEVESEN.
Popovits-féle ház.

Borszőlő kilója *
* * 10 krajcár.
Csemege-szőlő fin.
kilója 15 krajcár.
≡ PETHEŐ GÉZA ≡
szőlőtelepén Hevesen.

Teljesen ingyen !!

== juthat bárki is egy értékes ékszer tárgyhoz, ha ==

Steiner Péter

órá- és ékszerész üzletében vásárol.

==== Folyó hó 25-étől kezdve minden bevásárló,
vagy aki javítást hoz — még a legesekélyebb is
==== egy nyeremény szelvényt kap, —

ha a szelvények az 50-ik számot elérik, ezek nyilvánosan kisorsoltatnak és a kihuzott szám tulajdonosa fölveheti a nyeremény tárgyat. — Ne mulassza hát el senki e kedvező alkalmat és igyekezzen megtenni bevásárlásait vagy eszközölje javításait.

Hevesen az Ungár-féle házban 14 év óta főnálló üzletemet tetemesen megnagyobbítottam úgy, hogy még a legmagasabb igényeknek is megfelelhettek.

Raktáron tartok mindennemű férfi, női arany ezüst és nikkell órákat; inga, fali, dísz ébresztő-órákat; ékszereket, férfi- és női aranylánczokat, függőket, gyűrűket, China-ezüst díszeket, valamint minden e szakmába vágó tárgyakat nagy választékban a legjutányosabb árban.

==== Órá- és ékszerész műhelyemben alkalmazott legjobb munkaerő által abban a kellemes helyzetben vagyok hogy mindennemű ékszerek és órák javítását még a legkomplikáltabbakat is pontosan jótállás mellett eszközölhetem.

ADLER JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

KÖNYVKÖTÉSZETE ÉS PAPIRKERESKEDÉSE HEVESEN.

Ajánlja a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő legújabb betűfajokkal és gépekkel berendezett

— *KÖNYVNYOMDÁJÁT* —

mindennemű nyomdai munkák pontos és izléses elkészítésére, u. m.:

==== névjegyek, eljegyzési, lakodalmi- és mulatsági meghívók, levélpapírok, borítékok, körlevelek, számlák, falragaszok, hivatalos okiratok, étlapok, gyászjelentések, táblázatok stb. —

Hogy t. megrendelőimnek minden tekintetben a legolcsóbb árakkal szolgálhassak, könyvnyomdám mellé tisztán hazai gyártmányú cikkekkal felszerelve

PAPIRKERESKEDÉS

is rendeztem be, hol minden e szakmába vágó cikkek legjutányosabb árban és a legjobb minőségben kaphatók.

KÖNYVKÖTŐI MUNKÁK szép és izléses kivitelre, díszműmunkák és dobozok készítése is elvállaltatik.

Ugyanitt a „*Heves és Vidéke*” kiadóhivatala

==== hol előfizetések elfogadtatnak, — hirdetések felvételnek. —